

Ιστορική Διάρκεια του Ελληνικού Έθνους

(Επιστολή του Ακαδημαϊκού Κωνσταντίνου Δεσποτόπουλου,
στην εφημερίδα "Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ", 28-01-10)

Κύριε Διευθυντά.

Παλλάδιο ηθικό των Ελλήνων της γενεάς μου, η επί αιώνες πολλούς παρουσία του ελληνικού έθνους στην ιστορία της ανθρωπότητας, από τους προ Χριστού χρόνους έως την εποχή μας και με συμβολή μεγαλουργό κάποτε, αμφισβητείται και πάλι, από Έλληνες τώρα μάλιστα, και χαρακτηρίζεται έωλο θεώρημα, γέννημα του ελληνικού ρομαντισμού του 19ου αιώνα είτε κατασκεύασμα ιδεολογικό της εκπαιδευτικής πολιτικής του νεοσύστατου κράτους.

Δεν κατονομάζω πρόσωπα, εφόσον αδυνατώ να τα επαινέσω. **Δεν ανέχομαι όμως την οικτρή αυτή απάρνηση της ιστορικής αλήθειας, συνοδευμένη, άλλωστε, και από την αξίωση να εισαχθεί στα διδακτικά βιβλία της Ιστορίας.** Επικαλούμαι, λοιπόν, τα εξής προς τους διδασκάλους της Ιστορίας ή και προς το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο:

1. Ο φιλόσοφος Πλήθων, στον 15ο αιώνα, είχε ζητήσει, πριν από την Άλωση, ο τελευταίος αυτοκράτωρ της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας, Κωνσταντίνος Παλαιολόγος, να ανακηρυχθεί Βασιλεύς των Ελλήνων, ώστε και να συμμορφωθεί προς την ιστορική τότε πραγματικότητα.

2. Ο πρώτος μετά την Άλωση Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, απευθυνόμενος στους μοναχούς της Πάτμου, τονίζει προς αυτούς ότι με την περίσωση των ευρισκομένων στη Μονή χειρογράφων της αρχαίας ελληνικής γραμματείας συμβάλλουν στην επιβίωση του υπόδουλου Γένους.

3. Ο Ιανός Λάσκαρις και άλλοι Έλληνες λόγιοι στην Ιταλία, πολύ πριν από τον 19ο αιώνα, όχι μόνο διδάσκουν τα κείμενα των αρχαίων Ελλήνων, αλλά και με αμείωτο ζήλο επιδιώκουν να προκαλέσουν πολεμική επιχείρηση των Δυτικοευρωπαίων για την απελευθέρωση των συγχρόνων τους Ελλήνων.

4. Στον 17ο αιώνα, ο Έλληνας Επίσκοπος Βελιγραδίου έγραφε για τον σύγχρονό του φιλόσοφο Θεόφιλον Κορυδαλλέα ότι δεν υστερεί όχι μόνο των διάσημων τότε φιλοσόφων της Ιταλίας, αλλά και των ημετέρων φιλοσόφων της αρχαίας εποχής.

5. Ο μέγας ζωγράφος Θεοτοκόπουλος, στον 17ο αιώνα, ονομάζεται για τους Ευρωπαίους «Ελ Γκρέκο», ο Έλληνας με όσα ένδοξα υποβάλλει τότε η λέξη αυτή, ενώ και υπενθύμιζε την ύπαρξη του Γένους των Ελλήνων, μεγαλουργού άλλοτε και υπόδουλου τότε.

6. Αλλά και στον 18ο αιώνα, Έλληνες έμποροι και λόγιοι, που ζούσαν και δρούσαν στις ευρωπαϊκές χώρες, ιδιαίτερα στη σημερινή Ρουμανία, διατηρούσαν ακμαίο το ελληνικό φρόνημά τους, μάλιστα ήκμαζαν τότε οι «Αδελφότητες» Ελλήνων στην Ιταλία και σε άλλες χώρες της Ευρώπης.

7. Ο Διονύσιος Σολωμός, στον Ύμνον εις την Ελευθερίαν, γραμμένον πριν να υπάρξει ακόμη ελληνικό ανεξάρτητο κράτος, όχι λοιπόν ως φερέφωνο της εκπαιδευτικής πολιτικής του, αναφέρεται σε «περασμένα μεγαλεία» και χαρακτηρίζει «σαν πρώτα αντρειωμένα» την ελευθερία, δηλαδή εμπνέεται από την ιστορική διάρκεια του ελληνικού έθνους.

8. Ο φιλελληνισμός, το υπέροχο αυτό κίνημα των ηθικά αισθαντικών Ευρωπαίων και Αμερικανών, εξηγείται μόνο από την πεποίθησή των ότι ένα μεγαλουργό στους αρχαίους χρόνους έθνος έχει εξεγερθεί για την απόσχιση της επί αιώνες δουλείας του.

9. Εκφραστικότατο είναι και ό,τι διακήρυξε ο ραδιοσταθμός της Μόσχας τον Νοέμβριο του 1940: Οι Έλληνες στην Πίνδο έγραψαν νέον Μαραθώνα. Και ο ρωσικός φιλελληνισμός υπάρχει έντονος ήδη από τον δέκατο όγδοο αιώνα.

10. Δεν πρέπει να παραγνωρίζεται η συγκινητική αντοχή του ελληνικού φρονήματος συμπαγών ελληνικών πληθυσμών υπό εξουσία τουρκική επί αιώνες σε περιοχές των εσχατιών της Μικράς Ασίας και ιδιαίτερα του Πόντου, όπου η τοπική ελληνική γλώσσα διατήρησε χαρακτηριστικά στοιχεία της αρχαίας ελληνικής πολύ έκδηλα.

Η διαχρονική συνέχεια του ελληνικού έθνους, λοιπόν, είναι διάτορα μαρτυρημένη από την ιστορική πραγματικότητα και δεν είναι απλώς εφεύρημα του «ελληνικού ρομαντισμού του 19ου αιώνα», προς ιδεολογική στήριξη «εθνικών επεκτατισμών», όπως επιπόλαια γράφεται σε πρόσφατο δημοσίευμα. Στον 19ο αιώνα συζητήθηκε απλώς η «διαχρονική συνέχεια του ελληνικού έθνους» με αφορμή την αμφισβήτησή της από μη Έλληνες. Πριν δεν συζητούσαν γι' αυτήν, καθώς δεν συζητεί κανείς για τα δεδομένα και αυτονόητα.

Οι πολέμιοι της ιστορικής αλήθειας για την αδιάκοπη επί αιώνες πολλούς ύπαρξη του ελληνικού έθνους δεν επιτρέπεται να συγχέουν τη λεγόμενη συχνά «προγονοπληξία» με τη νηφάλια επίγνωση από τους σημερινούς Έλληνες των αρχαιότατων εθνικών τίτλων τους, εμπνευστική μάλλον προς εθνική αξιοπρέπεια ή και υποκινητική σε προσπάθεια για ιστορική μεγαλουργία.

Στους αρχαίους Έλληνες διάχυτη κατά Ηρόδοτον ήταν η πίστη ότι **«απεκρίθη εκ παλαιτέρου του βαρβάρου έθνεος το ελληνικόν, εόν και δεξιώτερον και ηλιθίου ευηθείης απηλλαγμένον μάλλον»**. Η πίστη αυτή όμως δεν τους εμπόδισε να μεγαλουργήσουν.

**Κωνσταντίνος Δεσποτόπουλος
Ακαδημαϊκός – πρώην υπουργός Παιδείας**

**ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΓΛΥΦΑΔΑΣ,
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ, ΒΟΥΛΑΣ, ΒΟΥΛΙΑΓΜΕΝΗΣ & ΒΑΡΗΣ
ΙΕΡΟΣ ΝΑΟΣ ΠΡΟΦΗΤΟΥ ΗΛΙΟΥ ΚΟΡΜΠΙ ΒΑΡΗΣ
ΟΝΟΜΑΤΑ ΥΠΕΡ ΥΓΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΛΗΣΕΙΣ
ΔΕΚΑΠΕΝΤΑΥΓΟΥΣΤΟΥ**

- **Αντωνίας - Χαραλάμπους.**
- **Αιμιλίας – Ιωάννου (Τζων).**
- **Αμαλίας – Ιωάννου – Δημητρίου - Δημητρίου.**
- **Κωνσταντίνου –Αντωνίας– Ελένης- Νικολάου- Δημητρίου.**
- **Δημητρίου – Βασιλικής- Χρήστου –Μαρίας -Χρήστου.**
- **Αναστασίου – Αποστόλου –Ελένης -Ιωάννη.**
- **Σωτηρίας –Γεωργίου –Δημητρίου –Λοΐζου.**
- **Γεωργίας – Νικολάου –Ελένης -Αιμιλίας.**
- **Ευγενίας – Δημητρίου – Ευθυμίας –Ελένης.**
- **Νικολάου –Δημητρίου –Μαρκέλλας -Χρήστου.**
- **Χρήστου– Καλλιρρόης – Χριστοδούλου – Νικολάου.**
- **Ανδρέου –Θεοδώρου– Χαρίκλειας –Μιχαήλ**
- **Ιωάννου– Ανέστη– Βίκτωρα –Αναστασίου.**
- **Αδελφών και οικογενειών τους.**
- **Συγγενών– Συμμαθητών- Συναδέλφων - Φίλων και οικογενειών τους.**
- **Των τραυματιών και αγνοουμένων κατά τις πρόσφατες θεομηνίες και όλων των ασθενών των ευρισκομένων στα νοσοκομεία.**
- **Των οικογενειών και συγγενών των θυμάτων κατά τις πρόσφατες θεομηνίες.**
- **Των δύο Στρατιωτικών των ευρισκομένων στις τουρκικές φυλακές.**
- **Των μισούντων και αγαπώντων ημάς.**